

Täysistunto

Keskiviikko 12.10.2022 klo 14.00—20.12

10. Valkoposkivanhan metsästyksen salliminen

Kansalaisaloite KAA 3/2020 vp
Toimenpidealoite TPA 74, 86, 105/2020 vp
Lakialoite LA 32/2020 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 8/2022 vp

Ainoa käsittely, toinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn ja toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 8/2022 vp. Ainoassa käsittelyssä päätetään kansalaisaloitteesta ja toimenpidealoitteista. Toisessa käsittelyssä päätetään lakialoitteeseen sisältyvästä lakiehdotuksesta, joka voidaan nyt hyväksyä tai hylätä. — Mennään keskusteluun. Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.13 **Jenni Pitko vihr:** Arvoisa puhemies! En vastusta sitä, että poikkeusluvalla ammuttujen valkoposkivanhanien hyödyntäminen sallitaan. Sen sijaan vastustan kyllä vankasti sitä, että se tehdään epätarkoituksenmukaisella, monimutkaisella ja lisäksi vielä luonnonsuojelulain reunaehtoja vaarantavalla tavalla — siihen nimittäin tämä valiokunnan mietintö on päätyntä. Erityisen valitettavaa tässä esityksessä on se, että olisi toinen, paljon järkevämpi tapa, eli kun valiokunnan mietinnössä esitetään poikkeusta luonnonsuojelulakiin, oikeampi tapa sallia hyödyntäminen olisi metsästyslaki. Sitä itse asiassa tämä kansalaisaloite ja käsittelyssä oleva toimenpidealoite myös ehdotti.

Jos valkoposkivanhan siirrettäisiin metsästyslakiin, tavoite hyödyntämisestä saavutetaan helposti. Riistalajien joukkoon siirtämällä hyödyntäminen tulee suoraan mahdolliseksi, vaikkakin, kuten tiedämme, metsästystä voidaan edelleen harjoittaa vain poikkeusluvalla silloinkin.

Luonnonsuojelulain piirissä poikkeuksen rakentaminen on monimutkaisempaa kuin on tarvis. Lisäksi se on vastoin luonnonsuojelulain tavoitteita. Luonnonsuojelulaissa pidetään huolta luonnosta ja rajataan sen käyttöä, joten on tarpeetonta ja haitallista rakentaa luonnonsuojelulakiin poikkeuksia, jos sama tavoite saavutetaan siirtämällä valkoposkivanhan lakiin, jonka tavoite on nimenomaan säännellä metsästystä.

Arvoisa puhemies! Valkoposkivanhanien aiheuttamien haittojen ehkäisy vaatii monipuolista keinovalikoimaa. Tähän asiaan pätee myös sama kuin aiempaan käymäämme susikeskusteluun: Jos halutaan vähentää luonnon eläinten aiheuttamaa haittaa, on syytä huolehtia ensisijaisesti keinoista ehkäistä vahinkoja. Hanhien kohdalla tämä tarkoittaa sitä, että pitää todella ottaa käyttöön keinot, joilla hanhet ohjautuvat ruokailemaan muualle kuin viljelyk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2022 vp

sille. Tässä pelkästään ampuminen ei toimi, sillä hanhet palaavat, jos niillä ei ole muuta sopivaa ruokailupaikkaa lähellä. Siksi tarvitaan hanhipeltoja, joihin hanhet voivat ohjautua.

Valkoposkihanhiin siirtoa luonnonsuojelulaista metsästyslakiin puoltaa se, että metsästyslaki on maa- ja metsätalousministeriön vastuulla, ja saman ministeriön vastuualueelle kuuluvat myös ne elinkeinot, joille valkoposki pääosin aiheuttaa haittaa.

Arvoisa puhemies! Kuten valiokunnan mietintökin toteaa, EU-lainsäädäntö ei sanele sitä, että valkoposkihanhesta pitäisi päättää luonnonsuojelulaissa. Useissa EU-maissa tämä laji on metsästyslaissa. Oikea paikka on siis metsästyslaki. Ei rakenneta tarpeettoman monimutkaista ja luonnonsuojelulain tavoitteiden kanssa risteävää lainsäädäntöä.

Teen vastalauseen mukaiset ehdotukset. Ehdotan, että eduskunta hylkää valiokunnan lausumaehdotukset 2 ja 3 ja hyväksyy vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

18.16 **Mai Kivelä vas:** Arvoisa puhemies! Tämän vastalauseen pääsisältö on sen ajatuksen haastaminen, että luonnonsuojelulailla suojeltuja eläimiä voitaisiin hyödyntää. Kuten tässä vastalauseessa on tuotu esille, luonnonsuojelulain tarkoitus on suojella luontoa eikä siksi luonnonsuojelulaissa pidä avata mahdollisuutta suojeltujen lajien tappamiseen niin, että mahdollisuutena olisi suojellun lajin hyödyntäminen ja syöminen. Itse myös jaan nämä näkemykset, että eläinten hyödyntämisen salliminen luonnonsuojelulaissa olisi haitallista useasta syystä. Ensinnäkin se on vastoin koko luonnonsuojelulain tavoitetta, toiseksi se avaisi oven sille, että suojeltujen lajien tappamisesta ja syömisestä tehtäisiin hyväksyttävää, ja kolmanneksi se myös vaikeuttaisi uhanalaisten lajien suojelun valvontaa. Olen myös sitä mieltä, että hanhiin aiheuttamien vahinkojen torjumisessa ja estämisessä muiden keinojen kuin ampumisen tulee aina olla ensisijaisia, ja aivan kuten edustaja Pitko tässä edellä puhui, ennaltaehkäisy on aivan ensisijaista.

Arvoisa puhemies! Me vasemmistoliitossa haluamme korostaa politiikassa sitä, että luonnonvaraiset eläimet ovat itseisarvoisia ja tuntevia olentoja. Ajattelen, että on todella tärkeää, että myös politiikassa edistettäisiin voimakkaammin eläinten oikeuksia ja eläinten hyvinvointia, eläinten aseman parantamista, joka tällä hetkellä valitettavasti jää todellakin paitsioon. Siksi jälleen tässäkin kohtaa itse toivoisin, että eläinten näkökulma korostuisi, meillä olisi mahdollisimman korkea kynnys tappamiseen ylipäättään ja toisaalta meillä olisi mahdollisimman korkea halu eläinten itseisarvon kunnioittamiseen.

Kannatan edustaja Pitkon tekemiä esityksiä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

18.18 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Tässäkin käsittelemme tärkeää kansalaisaloitetta, ja kiitos sen vireille laittajille ja allekirjoittaneille.

Tosiaan tässä kansalaisaloitteen taustalla on huoli valkoposkihanhen kehityksestä ja siitä, miten suuria vahinkoja se aiheuttaa muun muassa viljelyksille ja viheralueille. Esimerkiksi vuonna 2020 valkoposkihanhiin aiheuttamia viljelysvahinkoja korvattiin yhteensä noin 3,4 miljoonalla eurolla. Kansallisen lainsäädännön muuttaminen ei ratkaise tätä valkoposkihanhiongelmia, koska hanhiin ampuminen voi tapahtua vain lintudirektiivin poikkeusluvalla sen direktiivin vuoksi eikä esimerkiksi lajin siirtäminen kansallisesti riis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2022 vp

talajiksi muuta tätä direktiivin asettamaa lähtökohtaa. Suomea siis sitovat nämä velvoitteet, eikä tällä hetkellä ole mahdollista metsästystä aloittaa valkoposkihanhen hallitsemiseksi ja tämän kannan paremmaksi säätelyksi.

Nyt valiokunta sitten ehdottaa erilaisia toimia, muun muassa sitä, että ministeriön tulee aktiivisesti vaikuttaa komissioon ja EU-jäsenvaltioihin, jotta valkoposkihanhen luokittelua muutetaan ja laji siirretään niiden lajien joukkoon, joiden metsästäminen voidaan sallia koko Euroopan unionin alueella.

Tässä valiokunnan mietinnössä on hyviä kannanottoja. Nostan täältä esille myöskin tämän, että tässä nyt sitten ehdotetaan tämän valkoposkihanhen tapetun yksilön haltuunoton ja hyödyntämisen mahdollisuutta, mikä on tärkeää, koska ei ole mitään mieltä jättää niitä hanhia syömättä ja hyödyntämättä.

Oikein hyvä mietintö, ja lämpimät kannatukset tälle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

18.20 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Täällä on käsittelyssä mietintö kansalaisaloitteesta Valkoposkihanhen metsästyksen salliminen, ja tämä valiokunnan päätösehdotus on kohtuullinen ja oikeansuuntainen. Täällä todetaan, että EU:n sopimusta muutetaan ja valkoposkihanhi siirretään lintudirektiivin liitteeseen II ja lintujen karkottaminen ampuamalla sallitaan myös keväällä pesintärauha huomioiden. Tämä on eduskunnan edellytys. Sitten eduskunta edellyttää, että poikkeusluvalla ammuttujen valkoposkihanhiin hyödyntäminen sallitaan ja lupamenettelyä sujuvoitetaan. Mielestäni tätä pitäisi saada metsästää aivan vapaasti, koska nämä viljelysvahingot, mitä lintu aiheuttaa Suomessa, ovat varsin suuret.

Täällä on puhuttu paljon näistä hanhipelloista ja nostettu niitä esiin, mutta oikeastaan en tiedä, miten niitä lintuja opastaisi niille hanhipelloille tai minkälaiset opasteet niille pitäisi olla, että ne tietävät, minne laskeutua. Sitten kun käytössä on ollut joitain hanhipaimenia, niin en tiedä, millä he näitä pelottelevat, lyövätkö kattilankansia yhteen vai mitä tekevät, mutta eihän tämä nykymaatalouteen voi liittyä sillä tavalla, että nämä linnut tekevät satovahinkoja maataloille ja niitä joudutaan korvaamaan sitten valtion kassasta.

Sitten semmoinen huomio vielä, että onhan tämä tilanne vähän älytön, että näitä hanhia ei ole saanut ampua Suomessa ja silti linnut ovat saaneet ruokailla täällä maajussien viljelyksillä ja syöneet monet suomalaiset pellot tyhjiksi, ja lentävätkö ne sitten jossakin vaiheessa etelään. Mutta suomalaiset henkilöt sitten menevät Viroon ampumaan näitä samoja lintuja, ja minun mielestäni olisi paljon selkeämpää ja siinä säästyisi polttoainetta ja päästöjä, kun niitä saisi ampua suoraan Suomessa, ettei tarvitsisi mennä Viroon ampumaan niitä. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lehto, olkaa hyvä.

18.23 **Rami Lehto ps:** Arvoisa herra puhemies! Kuten tässä valiokunnan lausunnossa todetaan, sisämaassa pysyvä populaatio pesii Lahden—Hollolan Vesijärvellä ja Etelä-Päijänteellä. Kotikaupungissani Lahdessa tämä on ollut jo vuosia todella suuri ongelma. Siitä on hirveästi keskustelua kansan parissa. Lahtelaiset olivat aivan kypsiä näihin hanhiin. Ne valtaavat kaikki alueet. Siitä on nyt kaupunki yrittänyt ely-keskuksenkin kanssa taistella, ja Varsinais-Suomen ely-keskus on antanut Lahden kaupungille lupatarpeen arvion, jonka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2022 vp

mukaan valkoposkihanhia saa rauhallisesti ja suunnitelmallisesti ohjata pois Ankkurin Rantapuiston ja Mukkulan kartanopuiston hiekkapintaisilta uimarannoilta — elikkä hiekkapintaiset rannat. Meillä on uimarantoja kaupungin parhaimmilla paikoilla, missä kaikki kaupunkilaiset viihtyvät. Jos siinä on kymmenen metriä hiekkaa, niin siitä saa hätistellä pois rauhallisesti tai dronella, mutta jos hanhet menevät siitä hiekalta siihen nurmelle, missä ihmiset ottavat aurinkoa, ovat piknikillä, istuvat perheineen, ei saa häätää. Te voitte arvata, kuinka paljon siellä on jätöksiä. Sinne kun menee aamulla, kun ne vielä ovat yön olleet siinä hiekkalla, niin hiekka ja nurmikko ovat täynnä sellaisia köntsiä. Se ei ole hanhenmaksaa, ne ovat hanhen jätöksiä, ja niitä on. Siinä on uimarantaa jouduttu sulkemaankin välillä, kun veden tila on ollut niin saastunut niistä jätöksistä, ettei siihen voi mennä uimaan.

Tämä on aivan naurettavaa aina kaupungilla, kun ne hyökkäävät ihmisten kimppuunkin. Kun meillä on kaupungin keskellä puisto järven rannalla, niin ihmiset eivät uskalla edes ajaa pyörällä ohi, kun ne hyökkäävät kimppuun, saatikka kävellä koiran kanssa siitä. Ne ovat tulleet todella aggressiivisiksi, ja niitä vain tulee koko ajan vuosi vuodelta lisää.

Sitten jos ajatellaan, kuinka paljon nämä valkoposkihanhet aiheuttavat muualla maassakin rehunurmelle ja syysrukiille ja syysvehnän oraille tuhoja, niin ne vievät meidän ruokaa. Me puhutaan paljon, että meille tulee ruokapula ja me tarvitaan ruokaa ja kaikkea, ja sitten täällä puhutaan, että ratkaisu on, että hanhille on omat pellot — niin kuin susillekin susimetsät, samoin hanhille hanhipellot sitten. [Jenni Pitkon välihuuto]

Kyllä minä kannatan tätä valkoposkihanhen metsästyksen sallimista muutenkin kuin poikkeusluvalla, ja toivottavaa olisi, ettei menisi kuin vuosi tai kaksi, niin voitaisiin tv:stä katsoa, kun Kape Aihinen tekee valkoposkihanhea kermakastikkeessa. Se olisi ihan hyvä juttu. [Tuomas Kettunen: Tuli ihan vesi kielelle!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

18.26 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Nämä edustaja Lehdon kuvaamat ilmiöt hanhien aiheuttamista tuhoista toistuvat kyllä kautta maan. Ne ilmenevät Lappeenrannassa, kotikaupungissani — uimarantoja on jouduttu rajoittamaan hanhien määrän takia. Sinne on yritetty viritellä kaikennäköisiä esteitä, että hanhet pysyisivät pois sieltä, ja sellainen toimii varsin huonosti luonnonvaraisten eläinten kanssa. Kun ne tottavat raja-aitoihin, niin sitten ne tulevat uudestaan rannalle ja menevät niitten aitojen alta.

Tällaiset ilmiöt, että hanhia on niin paljon, että ne tuottavat ongelmia, johtuvat pohjimmiltaan siitä, että niitä lintuja tosiasiaassa on liian paljon. Eli niiden suojelulle luonnonsuojelulain perusteella ei ole olemassa järkeviä, tosiasiallisia perusteita, vaan suojelu on pelkästään jäänyt päälle ja sen purkaminen ei käytännössä onnistu. Tähän ongelmaan on törmätty aiemminkin esimerkiksi merimetsojen kanssa ja nyt törmätään valkoposkihanhien ja kanadanhanhien kanssa.

Mitä tulee tähän vastalauseessa esitettyyn hanhien siirtoon metsästyslain puolelle, niin toivoisin, että edes valiokunnassa mukana olleet edustajat olisivat lukuineet sen valiokunnan mietinnön. Siellä on tuhansien merkkien pituinen selvitys siitä, miksi se metsästyslakiin siirtäminen ei toimi — minkä näköistä byrokratian vaikeutta se tuottaa eikä loppujen lopuksi johda siihen tilanteeseen, että niiden hanhien metsästäminen olisi käytännössä yhtään sen mahdollisempaa kuin nytenkään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2022 vp

Mitä tulee taas sitten hanhiin muissa maissa, niin herää kysymys, olemmeko me samassa EU:ssa virolaisten tai ruotsalaisten kanssa, jos he voivat ampua valkoposkihanhia jollain verukkeella — periaatteessa ihan sama millä, kunhan tähän ongelmaan voidaan puuttua — ja he voivat vielä syödäkin ne hanhet ja Suomessa mikään tällainen ei onnistu. Jokainen ymmärtää, että on täysin järjenvastainen ajatus, että ammuttaisiin lintuja, jotka sitten sen jälkeen on haudattava, ettei niitä pystytä hyödyntämään sen ampumisen jälkeen. Kuka metsästäjä sellaiseen touhuun lähtee mukaan? Siitähän pitäisi maksaa palkkaa, että joku viitsisi lähteä sellaista touhua tekemään. Tekijät puuttuvat, tähän siinä varmaan on tarkoituksenakin.

Toisena esimerkkinä näistä merimetsoista, mistä mainitsin aiemmin: Ahvenanmaalla, joka kuitenkin on tietävästi vielä Suomen aluetta, niitä voidaan ampua ja niitä voidaan käyttää ravintona, vaikkei se Suomessa jostain syystä onnistukaan. Eli kyllä meillä on mestareita, virkamiehiä, keksimään verukkeita ja menemään EU:n selän taakse. Näissä asioissa täytyy vain ottaa tiukempi ote ja viedä näitä asioita eteenpäin eduskunnan ja päättäjien toimesta. Ja nyt valiokunnan mietintö, ainakin jollain tasolla lausuminen, tätä tavoitetta kyllä edistää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

18.29 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Mäkelälle hyvästä puheenvuorosta ja hyvin perustelluista ajatuksista.

On surullista, että Suomessa luonnonsuojelulla tehdään semmoista kampanjointia erilaisia ihmisryhmiä vastaan. Maanviljelijät ovat tässä suurimmassa hädässä. Ystäväni lähetti puolitoista viikkoa sitten Liperin ja Outokummun rajalta kuvan hänen pelloltaan. Hänellä on iso uusi kahden robotin navetta, jossa lypsetään lehmiä ja harjoitetaan taitavasti ja osavasti, suurella ammattitaidolla ja suurella rakkaudella maidontuotantoa ja lihantuotantoa. Se valkoposkihanhiin määrä heidän pellollaan tuhosi valtavan määrän satoa, aiheutti korvaamatonta vahinkoa — siksi korvaamatonta vahinkoa, koska ne korvaukset, mitkä valtio niistä maksaa, eivät koskaan peitä kaikkia kustannuksia. Ja kaikki me tiedämme, tai pitää tässä eduskunnassa tietää, että maatalouden kannattavuus on niin heikoissa kantimissa tänä päivänä, että siellä eletään ihan aidosti kädestä suuhun.

Kyllä eduskunnan pitää kantaa vastuunsa ja tällaiset asiat hoitaa pois päiväjärjestyksestä, että saadaan valkoposkihanhi metsästettäväksi lajiksi. Se on täysin mahdollista, ja Euroopan unionin direktiivien ja sääntöjen puitteissa sitä tehdään monessa muussa valtiossa, miksi ei Suomessa?

Täällä pohjoisessa 60. leveyspiirin pohjoispuolella on Suomen maatalous. Ruotsissa suurin osa maataloudesta on 60. leveyspiirin eteläpuolella. Täällä pohjoisessa, missä me elämme, joka ainoa maanviljelijä ja hänen tekemänsä työ suomalaisen, oman ruuantuotannon varmistamiseksi on äärimmäisen arvokasta. Sen sijaan tällainen kekkulointi tällaisilla unionin säännöillä, joilla pyritään tekemään kiusaa ihmisille... Ei valkoposkihanhi enää voi olla uhanalainen, on miljoonia yksilöitä, ja se populaatio kasvaa todella eksponentiaalisesti, kun niitä on niin paljon. Samoin voisi sanoa, että tähän samaan yhteyteen, arvoisa puhemies, valkoposkihanhiin rinnalle kuuluu esimerkiksi liito-orava. Niitä on, jos oikein muistan, satojatuhansia yksilöitä, ja se on uhanalaisten listalla. No, tällä samalla perusteella voitaisiin Suomessa julistaa kaikki nisäkkäät uhanalaisiksi hirvestä lähtien. Vain ja ainoas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2022 vp

taan hyttyset jäisivät sen ulkopuolelle, koska niitä on paljon enemmän. Tämä esimerkki kuvatkoon sitä tilannetta, miten absurdi se Suomessa on.

Hetki sitten käyty susikeskustelu osoittaa myös sen, että ne henkilöt, jotka tätä valtavaa hysteriaa lietsovat ja suojelevat tällä keinoin vastuuttomasti, ottavat riskejä ihmisen terveyttä ja henkeä kohtaan ja samoin sitten suomalaisia elinkeinoja, suomalaista ruuantuotantoa kohtaan ja maanviljelijää kohtaan erikoisesti. Vastuun kantaminen on sitä, että huomioidaan kokonaisuus. Luonnossa valitettavasti on niin, että jos ei tiettyjä kantoja säädellä täällä, niin sitten ollaan vaikeuksissa, ja tässä valkoposkikihanhiasissa olemme todella suurissa vaikeuksissa. Toivottavasti jonain päivänä tässä asiassa järki löytyy.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hassi, olkaa hyvä.

18.32 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Myös minä kannatan edustaja Pitkon ehdotuksia aivan kuten edustaja Kivelä, mutta ihmeekseni huomaan, että lähes kaikki muut edellä puhuneet paitsi edustaja Pitko ja edustaja Kivelä eivät näytä lukeneen maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintöä.

Maa- ja metsätalousvaliokunta ei ehdota, että Suomi ryhtyisi rikkomaan EU-direktiiviä tai Bernin sopimusta. Maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa, että hallitus vaikuttaa aktiivisesti komission ja EU:n jäsenvaltioihin, jotta valkoposkikihani, joka on oikeasti runsastunut, ei enää ole uhanalainen, voitaisiin siirtää lintudirektiivin II liitteeseen ja myös Bernin sopimusta vastaavasti muutettaisiin.

Valiokunnassa erimielisyyttä ei ole siitä, mikä olisi oikea paikka valkoposkikihanhelle kansainvälisissä sopimuksissa. Meillä ei ole erimielisyyttä myöskään siitä, pitääkö voida metsästää haittaa aiheuttavia valkoposkikihania, eikä siitä, että niin kauan kuin ne ovat näissä nykyisissä liitteissä ja sopimuksissa, tarvitaan poikkeuslupa. Erimielisyys koskee sitä, millä ehdoin metsästettyjä valkoposkikihania pitäisi voida syödä. Siitä syömisestäkään me emme ole erimielisiä.

Tässä jo muutama kollega on sanonut, että luonnonsuojelulaki on väärä paikka valkoposkikihanhelle. No, juuri sitä me vastalauseessa ehdotamme, että valkoposkikihani siirretään metsästyslakiin. Se ratkaisisi tämän syömisongelman automaattisesti. Se ei muuttaisi sitä, että niin kauan kuin valkoposkikihani on nykyisissä direktiivin ja Bernin sopimuksen liitteissä, sen ampumiseen tarvittaisiin poikkeuslupa, tarvittaisiin linnun aiheuttamiin vahinkoihin liittyvät perusteet, mutta tämän syömisasian se ratkaisisi. Valitettavasti valiokunnan enemmistö haluaa rikkoa luonnonsuojelulain systematiikan, sen peruseriaatteet, ja avata sellaisen mahdollisuuden, että jos rauhoitettuja eläimiä haittaperusteisesti saa poikkeusluvalla ampua, niin niitä saisi myös hyödyntää, ja tätä me emme pidä kannatettavana. Enkä ylipääntänsä pidä fiksuna menettelytapana, että tällä tavalla otetaan kantaa lakiesitykseen tai lakiin, joka on hallituksen yksimielisenä esityksenä parhaillaan toisessa eduskunnan valiokunnassa käsiteltävänä.

Kun olen kuunnellut asiantuntijoita, niin ymmärrykseni on, että se, [Puhemies koputtaa] mikä tätä vastustaa, on maa- ja metsätalousministeriö, joka ei halua sitä rumbaa vahingonkorvauksista viljelijöille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kankaanniemi, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2022 vp

18.35 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Luin tässä Ilta-Sanomissa 25.5.2020 ollutta juttua, jossa haastatellaan Suomen riistakeskuksen erikoistutkijaa Mikko Alhaista, ja jutussa kerrotaan, että silloin oli 1,4 miljoonaa hanhea Suomessa ja että ne tulevat pääosin Hollannin ja Belgian suunnalta. Sitten hän toteaa, että määrä kasvaa kymmenen prosentin vuosivauhtia, ja ennakoi, että vuonna 25 niitä olisi kaksi kertaa enemmän kuin oli silloin, eli noin kolme miljoonaa, ja 20 vuoden kuluttua, vuonna 40, tätä vauhtia noin 10—15 miljoonaa lintua.

Nyt tiedämme, että korvauksia valtio maksaa nyt muutaman, kolmisen, miljoonaa vuodessa, ja jos kasvu on tätä vauhtia, mitä tässä ennakoidaan, niin tietysti summat käyvät valtaviksi ja haitat aivan käsittämättömiksi. Ei todellakaan ole mistään suojelusta kysymys, ja tässä mielessä on kyllä kaikki panokset pantava siihen, että valkoposkihanhiin määrää voidaan tehokkaasti vähentää ja rajoittaa. Muutoin olemme siinä tilanteessa, mitä tässä jutussa kerrotaan Kanadasta, jossa lumihanhet ovat päässeet niin suureen määrään kasvamaan, että enää ei ollut niiden vähentämiseen mitään keinoja. Tällaiseen tilanteeseen Suomessa ei saa päästä. Tähän on puututtava voimakkaasti ja selkeästi, ja jos EU ei tätä salli, niin olemme kyllä, jälleen kerran voimme todeta, väärässä seurassa. EU ei suojele Suomessa ihmisiä, ei viljelijöitä, ei eläimiä, vaan aiheuttaa suurta vahinkoa kaikille.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

18.37 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Ihan ensimmäiseksi haluan kiittää kansalaisaloitteen tekijöitä. Tämän kansalaisaloitteen tavoitteena on vähentää valkoposkihanhiin viljelyksille ja viheralueille aiheuttamia vahinkoja.

Edustaja Kankaanniemi ansiokkaasti toi jo tuossa aikaisemmassa puheenvuorossa esille näitä vahinkojen laajuuksia. Tämän Barentsinmerellä pesivän valkoposkihanhikannan, johon myös tämä Suomessa pesivä osakanta kuuluu, voidaan katsoa kestävä metsästystä, sillä suotuisan suojelun minimitasoksi on määriteltä 380 000 yksilöä ja kannan arvioitiin jo vuonna 2019 olevan, niin kuin edustaja Kankaanniemi toi esille, 1,3–1,5 miljoonaa yksilöä. Vuonna 20 valkoposkihanhiin aiheuttamia viljelysvahinkoja korvattiin yhteensä noin 3,4 miljoonalla eurolla, ja arvioiden mukaan tänä vuonna vahingot yltyvät laajuudeltaan ja määrältään sinne vuoden 2020 vahinkoihin. Nämä hanhiin aiheuttamat vahingot kohdistuvat melko pienelle maantieteelliselle alueelle, ja niistä on uutisoitu sieltä edustaja Hoskosen kotimaakunnasta, nimittäin juurikin Kitee, Tohmajärvi, Polvijärvi ovat olleet aika isosti otsikoissa, ja sieltä kyllä viljelijöitten suunnalta on tullut jo kahden vuoden aikana monia yhteydenottoja, että laittakaa tämä asia kuriin.

Ja nyt vihdoinkin ja viimein tämän kansalaisaloitteen pohjalta maa- ja metsätalousvaliokunta on tehnyt ansiokasta työtä, ja valiokunta on esittänyt, että luonnonsuojelulain poikkeuslupapäätökset nyt ratkaistaisiin mahdollisimman lähellä sitä aluetta, missä vahinkoja eniten aiheutuu. Valiokunta on pitänyt perusteltuna siirtää valkoposkihanhiin koskevat poikkeuslupapäätökset Varsinais-Suomen ely-keskukselta Pohjois-Karjalan ely-keskukselle, koska näin kävi tänäkin keväänä, arvoisa puhemies, että viljelijät odottivat sieltä Varsinais-Suomen ely-keskukselta liian pitkään näitä lupia ja osa luvista oli myös Luken takana.

Puhemies! Todella hyvä mietintö. Tätä kyllä kannatan lämpimästi, ja kyllä eritoten tämänmoisena aikana se valkoposkihanhi voi sitten myös jatkossakin kuulua sinne ruokaketjuun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2022 vp

ja sinne patojen ääreen, koska kyllä ne kannattaa ennemmin hyödyntää ruokana kuin pistää maahan tai polttaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hassi, olkaa hyvä.

18.40 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Olen sitä mieltä, että sellaiset metsästettävät lajit, jotka kuuluvat patoihin, kuten edustaja Kettunen tässä luonnehti, kuuluvat lainsäädännössä metsästyslakiin eivätkä luonnonsuojelulakiin.

Meillä kaiken kaikkiaan olisi syytä kehittää menettelytapoja, joilla lajin kannanvaihtelujen mukaan määräajoin voitaisiin siirtää lajeja metsästyslain ja luonnonsuojelulain välillä. On esimerkiksi mielestäni täysin epä johdonmukaista, että on hyvinkin uhanalaisia vesilintuja, jotka ovat metsästyslaissa riistalajeja. Näitä lintuja olisi syytä siirtää luonnonsuojelulakiin, mutta kuten jo totesin, valkoposkihanhi on runsautensa vuoksi sellainen laji, joka sopisi hyvin metsästyslakiin. Jos tämä muutos tehtäisiin, niin kuin mielestäni olisi järkevää, se kuitenkin edelleen tarkoittaisi, että sen ampumiseen tarvittaisiin poikkeuslupia niin kauan kuin se on niissä direktiivin ja Bernin sopimuksen liitteissä, joissa se on.

Tässä keskustelussa on nyt jäänyt aika vähälle se, miksi maa- ja metsätalousministeriö vastustaa hanhen siirtämistä luonnonsuojelulaista metsästyslakiin, vaikka se laji monessa muussa EU-maassa on metsästyslaissa. Minun käsitykseni niiden asiantuntijakuulemisten pohjalta, jotka olen valiokunnan jäsenenä seurannut, on se, että maa- ja metsätalousministeriö ei halua itselleen sitä työmäärää, mikä seuraisi hanhien aiheuttamien vahingonkorvausten käsittelystä. Kuitenkin, kun nämä vahingot kohdistuvat nimenomaan maatalouteen, fiksuinta olisi, että myös vahingonkorvaukset ja tietysti niihin liittyvät budjettirahat olisivat maa- ja metsätalousministeriössä eivätkä ympäristöministeriössä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.